

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

© 2014 ГОНЧАРОВА С. Ю., ГОНЧАРОВ А. Б.

УДК 668.5: 66

Гончарова С. Ю., Гончаров А. Б. Стратегічне управління інноваціями фармацевтичних підприємств

Стаття присвячена теоретичним і практичним питанням використання концепції стратегічного управління інноваціями фармацевтичних підприємств. Досліджено основні бар'єри, які обмежують розвиток українських фармацевтичних підприємств-виробників. Проаналізовано стан і тенденції розвитку інноваційної діяльності фармацевтичних підприємств, досліджено зарубіжний досвід інноваційної діяльності. Визначено особливості стратегічного управління інноваційним розвитком у фармацевтичній промисловості. Уточнено роль та переваги методів стратегічного аналізу в системі управління фармацевтичним підприємством. Розглянуто сутність понять «інноваційний розвиток» та «інноваційна модель розвитку», проаналізовано їх організаційно-правове забезпечення. Обґрунтовано стратегічні завдання, на яких слід зосередитися фармацевтичній галузі для досягнення значного прориву при побудові інноваційної моделі економічного розвитку. У статті доведено, що найважливішими факторами, які забезпечують зростання ефективності фармацевтичного виробництва, слід вважати широке застосування концепції стратегічного управління та створення інновацій.

Ключові слова: концепція стратегічного управління; стратегічний аналіз; фармацевтичне підприємство; інновації; інноваційний розвиток; інноваційна модель розвитку.

Бібл.: 11.

Гончарова Світлана Юріївна – кандидат економічних наук, доцент, кафедра управління персоналом, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Гончаров Андрій Борисович – кандидат економічних наук, доцент, кафедра менеджменту і адміністрування, Національний фармацевтичний університет (вул. Пушкінська, 53, Харків, 61002, Україна)

УДК 668.5: 66

UDC 668.5: 66

Гончарова С. Ю., Гончаров А. Б. Стратегическое управление инновациями фармацевтических предприятий

Honcharova S. Y., Honcharov A. B. Strategic Management of Innovations at Pharmaceutical Enterprises

Статья посвящена теоретическим и практическим вопросам использования концепции стратегического управления инновациями фармацевтических предприятий. Исследованы основные барьеры, которые ограничивают развитие украинских фармацевтических предприятий-производителей. Проанализировано состояние и тенденции развития инновационной деятельности фармацевтических предприятий, исследован зарубежный опыт инновационной деятельности. Выделены особенности стратегического управления инновационным развитием в фармацевтической промышленности. Уточнена роль и преимущества методов стратегического анализа в системе управления фармацевтическим предприятием. Рассмотрена сущность понятий «инновационное развитие» и «инновационная модель развития», проанализировано их организационно-правовое обеспечение. Обоснованы стратегические задания, на которых нужно сосредоточиться фармацевтической отрасли для достижения значительного прорыва при построении инновационной модели экономического развития. В статье доказано, что важнейшими факторами, которые обеспечивают рост эффективности фармацевтического производства, являются широкое применение концепции стратегического управления и создание инноваций.

The article is devoted to theoretical and practical issues of the use of the concept of strategic management of innovations at pharmaceutical enterprises. It studies main barriers, which restrict development of Ukrainian pharmaceutical enterprises. It analyses the state and tendencies of development of innovation activity of pharmaceutical enterprises and studies foreign experience of innovation activity. It marks out specific features of strategic management of innovation development in pharmaceutical industry. It specifies the role and advantages of methods of strategic analysis in the system of management of a pharmaceutical enterprise. It considers the essence of «innovation development» and «innovation model of development» notions and analyses their organisational and legal provision. It justifies strategic tasks of the pharmaceutical filed to focus on in order to achieve a breakthrough when building an innovation model of economic development. The article proves that the most important factors that ensure growth of efficiency of pharmaceutical production are: wide application of the concept of strategic management and creation of innovations.

Ключевые слова: концепция стратегического управления; стратегический анализ; фармацевтическое предприятие; инновации; инновационное развитие; инновационная модель развития.

Key words: concept of strategic management, strategic analysis, pharmaceutical enterprise, innovations, innovation development, innovation model of development.

Библ.: 11.

Bibl.: 11.

Гончарова Светлана Юрьевна – кандидат экономических наук, доцент, кафедра управления персоналом, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Honcharova Svitlana Yu. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Human Resource Management, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Гончаров Андрей Борисович – кандидат экономических наук, доцент, кафедра менеджмента и администрирования, Национальный фармацевтический университет (ул. Пушкинская, 53, Харьков, 61002, Украина)

Honcharov Andriy B. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Management and Administration, National Pharmaceutical University (vul. Pushkinska, 53, Kharkiv, 61002, Ukraine)

Сучасний ринок фармацевтичної продукції являє собою багаторівневу систему зі стабільно високими темпами зростання виробництва, продажів і значними показниками рентабельності. На сьогодні промислове виробництво фармацевтичних препаратів в Україні здійснюють близько 120 підприємств. Найбільшими українськими виробниками фармацевтичної продукції є: ПАТ «Фармак», «Борщагівський хіміко-фармацевтичний

завод», Корпорація «Артеріум» («Київмедпрепарат», «Галічфарм»), Корпорація «Стірол», «Дарниця», «Здоров'я», «Лекхім» тощо.

На долю основних компаній-виробників припадає більше 50% виробленої у країні продукції. За підсумками 2013 р. у загальному обсязі продажів лікарських препаратів найбільша питома вага приходить на м. Київ, Донецьку, Харківську, Дніпропетровську, Одеську області та Крим.

У структурі продажів лікарських засобів у розрізі цінових сегментів на низький та середній сегменти припадало близько 90% загального обсягу реалізації, що є характерним для країн з низьким рівнем розвитку медицини, зокрема системи медичного страхування [7].

Проте, стан вітчизняного ринку фармацевтики характеризується, по-перше, значною часткою імпорту, по-друге, переважанням серед продукції застарілих, клінічно неефективних лікарських засобів. У 2013 р. український фармацевтичний ринок залишався імпортозалежним. Протягом року спостерігалось збільшення обсягів імпорту фармацевтичної продукції, що пов'язано з відновленням активності основних компаній-дистриб'юторів, стабілізацією валютних курсів і деяким збільшенням попиту на лікарські засоби з більшою даною вартістю. Основними імпортерами залишаються такі країни, як: Германия, Індія, Франція, Угорщина, Італія, Словенія та інші країни. Крім того, структура сировинної бази українських підприємств-виробників також залишається залежною від імпортних поставок основної сировини та матеріалів (що прив'язує як структуру собівартості, так і рівень відпускних цін до коливань курсу національної валюти відносно долара та євро). При цьому сировина та матеріали українського виробництва представлені насамперед допоміжними матеріалами.

Українські фармацевтичні компанії стикаються зі зростаючою конкуренцією на ринку, що змушує їх шукати принципово нові моделі розвитку, нові концепції існування в мінливій системі зовнішнього середовища, серед яких звертають на себе увагу стратегічні підходи до впровадження інновацій на підприємствах фармацевтики.

Теоретичне підґрунтя стратегічного підходу до вирішення інноваційних проблем підвищення конкурентоспроможності міститься у роботах вітчизняних і зарубіжних вчених: І. Бланка, В. Геця, Н. Кондратьєва, Д. Кейнса, Ф. Котлера, А. Маршалла, Ф. Модельяні, М. Портера, Дж. Робінсона, М. Туган-Барановського, Дж. Р. Хікса, Е. Чемберліна, У. Шарпа, Й. Шумпетера та ін., які започаткували еволюційну модель інноваційного розвитку.

Важливими з точки зору опрацювання концепції стратегічного управління також є праці таких вчених, як Шершньова З. Є., Василенко В. О., Войчак А. В., Герасимчук В. Г., Немцов В. Д.

Однак науковці у своїх дослідженнях не приділяють достатньої уваги методології стратегічного управління інноваційним розвитком, недостатньо висвітлені проблеми взаємозв'язку науково-технічних, інформаційних, економічних, соціальних, правових та інших чинників у процесі формування інноваційної моделі розвитку фармацевтичних підприємств.

Метою статті є теоретичне обґрунтування необхідності використання концепції стратегічного управління інноваційним розвитком фармацевтичних підприємств.

Сучасні перспективи розвитку фармацевтики визначаються новітніми досягненнями медицини, хімії, біології, наукомісткими біо- і нанотехнологіями, а також необхідністю використання стратегічного підходу до розвитку інновацій, які відіграють значну роль у формуванні конкурентоспроможності фармацевтичних компаній, що підтверджує актуальність даного дослідження.

До основних бар'єрів, які можуть обмежувати розвиток українських фармацевтичних підприємств-виробників,

слід віднести: збільшення невизначеності макросередовища; посилення конкуренції з боку іноземних компаній; недостатня увага до інновацій; подальше зростання собівартості, здорожчення виробничого процесу в цілому; необхідність здійснення значних капіталовкладень; збільшення податкового навантаження тощо. У сучасних умовах функціонування фармацевтичних підприємств виключно важливим стає здійснення такого управління, яке б забезпечувало подолання ними зазначених бар'єрів та адаптацію до мінливих умов ведення бізнесу, сприяло б формуванню та реалізації інноваційних програм розвитку виробництва і забезпечувало б у підсумку гнучке та ефективне функціонування підприємств. Тому прискорення змін у навколишньому середовищі, поява нових можливостей для бізнесу, що відкриваються досягненнями науки і техніки, розвитком інформаційних мереж, зміна ролі людських ресурсів призводять до значного зростання ролі саме концепції стратегічного управління.

Вихідною ідеєю, що відображає сутність концепції стратегічного управління, є ідея необхідності врахування взаємозв'язку та взаємовпливу зовнішнього та внутрішнього середовища при визначенні цілей підприємства. Стратегії в цьому випадку виступають як інструменти досягнення цілей, а для реалізації стратегії необхідно, щоб усе підприємство функціонувало у стратегічному режимі. Стратегічне управління сьогодні – це реалізація концепції, в якій поєднуються цільовий та інтегральний підходи до діяльності організації, що дає можливість встановлювати цілі розвитку, порівнювати їх з наявними можливостями (потенціалом) організації та приводити їх у відповідність шляхом розробки та реалізації системи стратегій («стратегічного набору»).

Стратегічне управління є концепцією інтегрального підходу до діяльності підприємства, що дозволяє: порівнювати цілі розвитку підприємства, які відображають орієнтацію його в адаптації до зовнішнього середовища (які знаходять вираз у діях щодо уникнення (пом'якшення) загроз і розвитку можливостей) з потенціалом, який є в наявності і якого можна досягти; проводити процес формулювання стратегії відповідно до внутрішніх та зовнішніх можливостей розвитку підприємства в досягненні цілей; організувати і стимулювати діяльність підприємства щодо досягнення цілей на основі забезпечення виконання стратегій [11].

Історія розвитку систем управління являє собою ланцюг нововведень. По мірі виникнення економічних проблем прогресивні фірми розробляли і випробували нові форми управління. Тому використання системи стратегічного управління на українських підприємствах є необхідним і вимагає проведення цілого комплексу підготовчих робіт. Головними напрямками цих робіт повинні бути: створення системи стратегічного інформаційного забезпечення підприємств; розробка моделей стратегічного аналізу, які дозволяють з'ясувати причини кризового стану, перспективи розвитку галузі і виробляти реальні стратегії виживання; підготовка і перепідготовка кадрів в області стратегічного управління.

Реалізація концепції стратегічного управління можлива за таких умов: висока культура ринкових відносин і внутрішньоринкова культура; широка і надійна інформація про вимоги ринку, ціни, ресурси, партнерів і конкурентів, а також про витрати і потенціал самого підприємства; наявність кадрів, що володіють інструментами стратегічного управління і стратегічним мисленням.

Слід зазначити, що за теперішнього часу майже склалися необхідні передумови для застосування концепції стратегічного управління в практиці діяльності вітчизняних фармацевтичних підприємств. Діюча законодавча база не стримує їх у виборі тих чи інших стратегій функціонування, у визначенні найбільш значущих з них, у розробці порядку та джерел їх фінансування, що дає можливість сформулювати довгострокову зрівноважену стратегію подальшого розвитку. За цих умов одним із засобів вирішення стратегічних задач, націлених на стійкий розвиток фармацевтичного підприємства, може бути розробка та реалізація власної інноваційної стратегії.

За теперішнього часу у світовому співтоваристві відбулася переоцінка основних цінностей: від економічної спрямованості суспільство переходить до інноваційної, яка стає тим фундаментом, що визначає перспективи розвитку підприємств. Слід зазначити, що фармпідприємства в США і Західній Європі виділяють понад 10 – 15% від своєї виручки на дослідження і розробки, що дозволяє їм формувати більше половини своїх продуктивних портфелів за рахунок інноваційних препаратів і підвищувати конкурентоспроможність своєї продукції. У різних країнах світу застосовують різноманітні чинники впливу на інноваційну діяльність. Лідерами у виробництві конкурентної наукомісткої продукції є такі країни, як США і Японія. За оцінками експертів, приблизно 80% усіх інноваційних продуктів у світі створюється саме в США, що пояснюється значними витратами на НДДКР. Така увага до НДДКР привела до того, що в США реалізується 90% нових товарів. Німеччина, Англія і Франція також складають ядро інноваційного світового розвитку. Частка продукції цих країн, що спрямовується на експорт, становить 20 – 25% ВВП [5]. ЄС застосовує декілька інструментів інноваційної політики і залучення інвестицій для фінансування інноваційної діяльності. Серед них виділяють створення інфраструктури, сприятливої для інноваційної діяльності; пряме державне фінансування, у першу чергу шляхом виділення грантів, кредитів, субсидій тощо; фіскальні або податкові стимули, надання державних гарантій, спеціальні схеми підтримки ризикового фінансування.

У «Стратегії інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів» зазначається, що «у вітчизняній фармакології останні п'ять років намітилися деякі позитивні зрушення. Зокрема, зростає кількість випуску нових для України лікарських засобів, розширюються географія і обсяги експорту ліків, здійснено деякі кроки переходу до європейських стандартів. Проте нехтування розвитком української фармацевтичної науки (її фінансування за останні 10 років зменшилось на 46% у порівняльних цінах) призвело до того, що вітчизняна фармацевтична галузь фактично повністю перейшла на виробництво «генериків» – повторення застарілих і тому неконкурентних лікарських засобів» [9].

В Україні, на відміну від розвинутих країн, зберігаються екстенсивні методи розвитку економіки, що неминуче призводить до нераціонального природокористування і неефективної фінансової політики. Для підприємств країни характерні глибокі диспропорції загальнодержавних і регіональних соціально-економічних інтересів, невідповідність між розміщенням природно-ресурсного та соціально-економічного потенціалів, науково-технічна і технологічна відсталість. За таких умов стає очевидною необхідність розв'язання складної системи стратегічних

завдань, пов'язаних з формуванням і використанням інноваційного потенціалу.

Уміння створювати й ефективно реалізовувати інноваційний потенціал стає вирішальним фактором забезпечення конкурентоспроможності фармацевтичних підприємств. Впровадження в Україні інноваційної моделі привертає до себе все більшу увагу науковців, бізнесменів, політиків. Не викликає сумнівів, що лише на цьому шляху національна економіка може зайняти відповідне місце у світовому ринковому середовищі. Проте, дослідження розвитку вітчизняної та закордонної фармацевтичної промисловості дозволило визначити низку проблем, які перешкоджають сьгодні успішному інноваційному розвитку фармацевтичного підприємства в Україні, серед яких: відсутність ефективного партнерства між державою, виробництвом і наукою у сфері створення повних технологічних циклів виробництва інноваційної фармацевтичної продукції; недостатній рівень науково-технічного забезпечення фармацевтичного виробництва; неналежний контроль у сфері запобігання ввезенню та поширенню на території України фальсифікованих лікарських засобів; нестача фінансових ресурсів для впровадження державних програм розвитку фармацевтичного ринку; незначна частка вітчизняних фармацевтичних підприємств, сертифікованих на відповідність європейським стандартам належного виробництва.

Ураховуючи міжнародний та вітчизняний досвід, можна дійти висновку, що для українських ринків необхідно впроваджувати стратегію випереджувального розвитку економіки на основі інноваційної моделі, тобто активізації інноваційної діяльності. Тому особливою проблемою входження українських фармацевтичних підприємств у світовий економічний простір є формування ефективної інноваційної моделі, яка б відповідала сучасним вимогам і забезпечувала не тільки розвиток зовнішньої конкурентної активності країни, спрямованої на боротьбу із зовнішніми конкурентами, а й створення атмосфери внутрішньої сумлінної конкуренції в самій країні.

Інноваційний розвиток являє собою процес підготовки і здійснення інноваційних змін, який складається із взаємозалежних фаз, що утворюють єдине, комплексне ціле, а інноваційна модель розвитку реалізується через забезпечення структурних зрушень в економічному процесі країни та підвищення її технологічного рівня. Її впровадження передбачає реалізацію концепції стратегічного управління в підрозділах підприємства; організацію науково-дослідницького забезпечення довгострокових програм розвитку; створення механізму фінансування нововведень; побудову прогресивної системи інформаційного забезпечення тощо.

У свою чергу інноваційний розвиток підприємства пов'язаний зі створенням, освоєнням і поширенням інновацій у всіх сферах діяльності підприємства. У відповідності до законодавства інновації – це «новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери» [3].

Стратегічне управління інноваційним розвитком тісно пов'язане з необхідністю розробки інноваційної стратегії підприємства і ґрунтується на всебічному дослідженні чинників внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства (за допомогою застосування SNW-, PEST-, SWOT-,

SPACE-аналізу) [6]. Застосування методів стратегічного аналізу дає змогу підприємствам своєчасно та адекватно реагувати на зміни в середовищі їх функціонування та формувати конкурентні переваги фармацевтичної продукції.

І. Ансофф розглядає поняття стратегічного аналізу та процес формування стратегії підприємства як цілісність [1]. На думку А. Дж. Стрікленда і А. А. Томпсона, стратегічний аналіз є основою прийняття правильного стратегічного рішення на основі обґрунтованих альтернатив та критеріїв вибору [10].

Роль стратегічного аналізу в системі управління фармацевтичним підприємством визначається його перевагами, які дають змогу: створити інформаційну базу для прийняття стратегічних рішень; знизити негативний вплив змін зовнішнього та внутрішнього середовища на результати діяльності підприємства; швидко реагувати на зміни та коригувати стратегію, яка реалізується; визначити рівень потенціалу підприємства та дію чинників зовнішнього середовища, що в поєднанні дає змогу досягти його стратегічних завдань.

Однак при проведенні стратегічного аналізу слід враховувати, що стратегічне управління інноваційним розвитком у фармацевтичній промисловості має суттєві відмінності в порівнянні з іншими галузями, які пов'язані з: багатостадійністю інноваційного процесу, наявністю таких специфічних етапів, як біофармацевтичні, доклінічні, клінічні дослідження; значною тривалістю і високою вартістю розробок оригінальних лікарських засобів; відносно короткою тривалістю життєвого циклу більшості продукції; необхідністю забезпечення доступних цін на них; жорсткою конкуренцією як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках [8].

Виходячи з вищевикладеного, для фармацевтичної галузі слід зосередитися на кількох стратегічних завданнях, за рахунок яких можливий значний прорив при побудові інноваційної моделі економічного розвитку. Першочерговим стратегічним завданням інноваційної активності українських компаній є імпортозаміщення, насамперед за найбільш важливими позиціями, що мають монополне положення на ринку лікарських препаратів. Наступне стратегічне завдання – це створення оригінальних препаратів з перспективою виходу на світовий ринок. Оборот одного оригінального препарату у випадку виходу його на світовий ринок складає десятки мільярдів доларів. Тому вже перший виведений на світовий ринок препарат дасть необхідні кошти, які дозволять фармацевтичним компаніям значно розширити свої інноваційні розробки. Крім того, ситуація, яка склалася в Україні, свідчить про те, що підприємства, які займаються впровадженням інновацій, несуть однакове податкове навантаження з тими підприємствами, які не займаються інноваційною діяльністю. Тому ще одним стратегічним завданням є перетворення в податковій системі, які сприятимуть зниженню податкового навантаження на інвесторів, будуть сприяти прискоренню оновлення техніки і технологій [2].

Таким чином, стратегічний суспільний ефект інновацій у фармації полягає в тому, що вони: здійснюють прискорення зростання продуктивності факторів виробництва, що важливо за умов їх дефіцитності; забезпечують прискорення зростання обсягів виробництва; прискорюють структурні зрушення, сприяють перерозподілу ресурсів; поліпшують статус країни в глобальній економіці та національну конкурентоспроможність.

ВИСНОВКИ

За свою відносно коротку історію теорія стратегічного управління зуміла пройти величезний шлях у розвитку аналітичного потенціалу та у формуванні концепцій, адекватних запитам практики менеджменту. При цьому своєчасні теоретичні ідеї швидко впроваджувалися в практику, а новаторські підходи менеджерів закріплювалися побудовою нових блоків теорії. Практика показує, що підприємства та організації, які здійснюють комплексне стратегічне управління, працюють більш успішно та ефективно. Найважливішими факторами, які забезпечують зростання ефективності фармацевтичного виробництва в сучасних умовах, можна вважати, по-перше, широке застосування концепції стратегічного управління; по-друге, використання у виробництві досягнень науково-технічного прогресу та створення інновацій. Підтримка інновацій у фармацевтичній промисловості повинна стати одним із пріоритетів державної стратегії розвитку, адже на сьогодні інновації є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності економіки. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. **Ансофф І.** Стратегический менеджмент. Классическое издание / И. Ансофф – С-Пб. : Питер, 2009. – 344 с.
2. **Дем'янюк О. Б.** Податкові важелі стимулювання інноваційної діяльності / О. Б. Дем'янюк // Інноваційна економіка. – 2010. – № 2. – С. 68 – 71.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 05.12.2012 з 5 зміннами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon1.rada.gov.ua>
4. **Король В. С.** Державна політика сприяння розвитку малого підприємництва на регіональному рівні / В. С. Король // Інноваційна економіка. – 2009. – № 4. – С. 82 – 84.
5. **Мижинский М. Ю.** Меры государственного-правового стимулирования: правовой опыт Европейского Союза / М. Ю. Мижинский // Инновации. – 2005. – № 7. – С. 23 – 28.
6. **Маркова В. Д.** Стратегический менеджмент: понятия, концепции, инструменты принятия решений : справ. пособ. / В. Д. Маркова, С. А. Кузнецова. – М. : ИНФРА-М, 2012. – 319 с.
7. **Пашков В.** Глобалізація фармацевтичного ринку як загроза економічного суверенітету України / В. Пашков [Електронний ресурс] Режим доступу : <http://uphiq.org/news/pharmnews/02733>
8. **Посилкіна О. В.** Шляхи фінансового забезпечення інноваційного розвитку фармацевтичної галузі / О. В. Посилкіна // Вісник фармації. – 2004. – № 2. – С. 37 – 43.
9. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Авт.-упоряд. : Г. О. Андрощук, І. Б. Жилияєв, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
10. **Томпсон А. А.** Стратегический менеджмент: Искусство разработки и реализации стратегии / А. А. Томпсон, А. Дж. Стрикленд. – Учебник для вузов / Пер. с англ. – М. : Банки и биржи; ЮНИТИ, 2006. – 736 с.
11. **Шершньова З. Є.** Стратегічне управління : підручник / З. Є. Шершньова. – К. : КНЕУ, 2004. – 699 с.

REFERENCES

- Ansoff, I. *Strategicheskiy menedzhment* [Strategic management]. St. Petersburg: Piter, 2009.
- Androshchuk, H. O., Zhyliaiev, I. B., and Chyzhevskiy, V. H. *Strategiya innovatsiynoho rozvytku Ukrainy na 2010 – 2020 roky v umovakh hlobalizatsiynikh vyklykiv* [Strategy of Innovation Development of Ukraine for 2010 – 2020 years in conditions of globalization challenges]. Kyiv: Parlamentske vydavnytstvo, 2009.
- Dem'ianiuk, O. B. «Podatkovi vazheli stymuliuvannia innovatsiynoi diialnosti» [Tax incentive levers of innovation]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 2 (2010): 68-71.

Korol, V. S. «Derzhavna polityka spriyannia rozvytku maloho pidpriemnytstva na rehionalnomu rivni» [Government policy to promote small business regionally]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 4 (2009): 82-84.

[Legal Act of Ukraine] (2012). <http://www.zakon1.rada.gov.ua>

Markova, V. D. *Strategicheskyy menedzhment: poniatiia, konseptsii, instrumenty priniatiia reshennyi* [Strategic management: Concepts, concept, decision-making tools]. Moscow: INFRA-M, 2012.

Mizhinskiy, M. Yu. «Mery gosudarstvenno-pravovogo stimulirovaniia: pravovoy opyt Evropeyskogo Soiuzu» [Measures of state-legal incentive: legal experience of the European Union]. *Innovatsii*, no. 7 (2005): 23-28.

Posylkina, O. V. «Shliakhy finansovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku farmatsevychnoi haluzi» [By providing financial

support innovative development of the pharmaceutical industry]. *Visnyk farmatsii*, no. 2 (2004): 37-43.

Pashkov, V. «Hlobalizatsiia farmatsevychnoho rynku iak zahroza ekonomichnogo suverenitetu Ukrainy» [The globalization of the pharmaceutical market as a threat to economic sovereignty of Ukraine]. <http://uphiq.org/news/pharmnews/02733>

Shershnyova, Z. Ie. *Stratehichne upravlinnia* [Strategic Management]. Kyiv: KNEU, 2004.

Tompson, A. A., and Striklend, A. Dzh. *Strategicheskyy menedzhment: Iskustvo razrabotki i realizatsii strategii* [Strategic management: The Art of strategy development and implementation]. Moscow: Banki i birzhi; YuNITI, 2006.

УДК 331

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

© 2014 КАЛАШНИК Т. Є., ЛІСНА І. Ф.

УДК 331

Калашник Т. Є., Лісна І. Ф. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку України в сучасних умовах

У статті обґрунтовано актуальність інноваційної діяльності як одного з основних шляхів ефективного розвитку економіки України. Проаналізовано особливості інноваційної діяльності на сучасному етапі розвитку, серед яких слід назвати низький рівень інноваційної активності підприємств, застарілі основні фонди, низька питома вага реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової продукції, значне зменшення кількості створених та освоєних нових видів техніки, надзвичайно мала частка виготовленої вперше в Україні продукції та інші. Проведено аналіз статистичних даних, що характеризують інноваційну та інвестиційну діяльність в сучасних умовах розвитку. Розкрито проблеми здійснення інноваційно-інвестиційного діяльності в нашій країні. Розглянуто потенційні можливості нашої держави, які мають стати основою для успішного розвитку в Україні інноваційно-інвестиційної діяльності.

Ключові слова: інновації, інвестиції, підприємство, держава, розвиток.

Бібл.: 10.

Калашник Тетяна Євгенівна – старший викладач, кафедра політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

Лісна Ірина Федорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент, кафедра політичної економії, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: lislair@ukr.net

УДК 331

UDC 331

Калашник Т. Е., Лесная И. Ф. Проблемы инновационно-инвестиционного развития Украины в современных условиях

Kalashnyk T. Ye., Lisna I. F. Problems of Innovation and Investment Development of Ukraine Today

В статье обоснована актуальность инновационно-инвестиционной деятельности как одного из основных путей эффективного развития экономики Украины. Проанализированы особенности инновационной деятельности на современном этапе развития, среди которых следует назвать низкий уровень инновационной активности предприятий, устаревшие основные фонды, низкий удельный вес реализованной инновационной продукции в общем объеме промышленной продукции, значительное уменьшение количества созданной и освоеной новой техники, чрезвычайно маленькая доля произведенной впервые в Украине продукции и другие. Проведен анализ статистических данных, которые характеризуют инновационную и инвестиционную деятельность в современных условиях развития. Раскрыты проблемы осуществления инновационно-инвестиционной деятельности в нашей стране. Рассмотрены потенциальные возможности нашего государства, которые должны стать основой для успешного развития в Украине инновационно-инвестиционной деятельности.

The article justifies importance of innovation and investment activity as one of the ways of efficient development of the Ukrainian economy. It analyses specific features of innovation activity at the modern stage of development, which include low level of innovation activity of enterprises, out-of-date fixed assets, low specific weight of the sold innovation products in the general volume of industrial products, significant reduction of the volume of built and mastered new equipment, extremely small share of for the first time produced products in Ukraine, etc. The article analyses statistical data, which characterise innovation and investment activity under modern conditions of development. It reveals problems of carrying out innovation and investment activity in our country. It considers potential capabilities of our state, which should become the basis of successful development of innovation and investment activity in Ukraine.

Key words: innovations, investments, enterprise, state, development.

Bibl.: 10.

Ключевые слова: инновации, инвестиции, предприятие, государство, развитие.

Библ.: 10.

Калашник Татьяна Евгеньевна – старший преподаватель, кафедра политической экономии, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)

Kalashnyk Tetyana Ye. – Senior Lecturer, Department of Political Economy, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

Лесная Ирина Федоровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент, кафедра политической экономии, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)
E-mail: lislair@ukr.net

Lisna Iryna F. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Political Economy, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: lislair@ukr.net